

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Методичні рекомендації до підготовки та проведення
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
з спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
спеціалізація 016.01 - логопедія

Мукачево-2022

УДК 378.091.275(072)(079.1)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою Мукачівського державного університету
протокол № 5 від 22 грудня 2022 року
Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри дошкільної та спеціальної освіти
протокол № 2 від 02 грудня 2022 року*

М54

Атестаційний іспит: методичні рекомендації до підготовки та проведення. Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з спеціальності 016 «Спеціальна освіта» спеціалізація 016.01 – логопедія / укладачі О.М. Кас'яненко., О.І. Чекан, Х.В. Барна, Мукачево: МДУ, 2022. 39 с. (2.3 др.ар.)

Укладачі:

Кас'яненко О.М. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Чекан О.І. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Барна Х.В. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Рецензент: Кузьма- Качур М.І. – к.пед.н., доцент кафедри теорії та методики початкової освіти МДУ.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги щодо підготовки та проведення атестаційного іспиту, перелік питань й тестових завдань, що виносяться на іспит та критерії їх оцінювання.

© МДУ, 2022.

ЗМІСТ

1.ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ	4
1.1.Цілі та функції атестаційного іспиту	
1.2.Загальні вимоги до організації атестаційного іспиту	
1.3.Методичні поради здобувачу вищої освіти щодо підготовки до атестаційного іспиту	
1.4.Форма проведення атестаційного іспиту	
2.ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ КОМПОНЕНТИ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ	9
2.1. Перелік питань до атестаційного іспиту з дисциплін, що виносяться на атестаційний іспит	
2.2. Перелік орієнтовних тестових завдань з дисциплін, що виносяться на атестаційний іспит	
2.3. Список рекомендованих джерел	
3.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ	38

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

1.1. Цілі та функції атестаційного іспиту

Сучасна підготовка фахівців зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта», за освітньою програмою «Спеціальна освіта. Логопедія» ґрунтується на інтеграції навчальних програм, які спрямовані на забезпечення високої ефективності майбутньої професійної діяльності в закладах освіти та реабілітації.

Атестаційний іспит зі спеціальної педагогіки та логопедії передбачає дотримання співвідношення теоретичного компоненту, що проявляється у визначенні рівня сформованості базових знань та уявлень у галузі спеціальної педагогіки, спеціальної психології, інклюзивної освіти, логопедії та практичного застосування, який передбачає володіння уміннями і навичками забезпечення корекційно-педагогічного супроводу освітнього процесу в спеціальних закладах, закладах дошкільної, загальної середньої освіти та в закладах освіти з інклюзивним навчанням.

Отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта», за освітньою програмою «Спеціальна освіта. Логопедія» базується на визначенні рівня підготовки випускників із дисциплін циклу та формування фахових компетентностей відповідного до навчального плану.

На атестаційний іспит виноситься зміст наступних навчальних дисциплін:

- «Спеціальна педагогіка»
- «Спеціальна психологія»
- «Основи інклюзивної освіти»
- «Логопедія (дислалія)»
- «Логопедія (дизартрія, ринолалія)»
- «Логопедія (порушення голосу, заїкання, порушення темпу мовлення)»
- «Логопедія (ФФНМ, ЗНМ)»
- «Логопедія (алалія, афазія)»
- «Логопедія (порушення писемного мовлення)»

Мету атестаційного іспиту зумовлюють його функції. Головною з яких є контроль та оцінка рівня знань з дисциплін, отриманих здобувачем упродовж навчання, реалізація якого передбачає перевірку методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень дисциплін, а також вміння використовувати їх в педагогічній діяльності, навчальному менеджменті, в регуляції та організації комунікативних процесів як складової освітньо-виховного процесу.

Отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, освітньою програмою «Спеціальна освіта. Логопедія» базується на визначенні рівня підготовки випускників із дисциплін циклу з формування фахових компетентностей відповідного навчального плану.

Атестаційний іспит виконує і важливу виховну функцію. Вона проявляється у вмінні здобувача самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати свої знання і навички.

Атестаційний іспит за умов ґрунтовного аналізу його результатів дозволяє найбільш вичерпно виявити позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці підготовки особистості до майбутньої професійної діяльності.

Це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання як фахових дисциплін, так і вибіркових, окреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їхньому викладанні.

Отже, атестаційний іспит більшою мірою, ніж курсові екзамени, є засобом всебічного впливу на особистість здобувачів вищої освіти і виконує контрольну, пізнавальну та виховну функції.

Атестаційний іспит передбачає виявлення у здобувачів вищої освіти готовності до застосування сформованих компетентностей:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної,

діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Компетентності загальні (КЗ)

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Компетентності спеціальні (СК)

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових, функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи, психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та

саморозвитку.

СК-17. Здатність усвідомлення сучасних тенденцій у спеціальній та інклюзивній освіті, прогнозувати їх потенційні наслідки та моделювати сучасний освітній процес відповідно з технологіями.

СК-18. Здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби корекції порушень мовлення у дітей.

СК-19. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень мовлення та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей.

СК-20. Здатність проектувати індивідуальні корекційні програми для дітей з психофізичними та мовленнєвими порушеннями

СК-21. Здатність здійснювати планування, організувати і результативно здійснювати логопедичну роботу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку з порушеннями мовлення.

СК-22. Здатність до поєднання теорії та практики, прагнення до удосконалення професійної компетентності.

Результати навчання:

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами

РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН18. Бути обізнаними у плануванні навчальної, виховної та логопедичної роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення, забезпеченні її реалізації та оцінки отриманих результатів.

РН19. Володіти знаннями про вікові та індивідуально типологічні особливості осіб з тяжкими порушеннями мовлення.

РН20. Володіти знаннями про причини, механізми, структуру та симптоматику таких мовленнєвих порушень як дислалії, ринолалії, дизартрії, порушення голосу, ФФНМ, ЗНМ, порушень темпо-ритмічної сторони мовлення, алалії, афазії, писемного мовлення.

РН21. Застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

PH22. Здійснювати консультивання дітей з порушеннями мовлення, їхніх батьків з проблем навчання, виховання, розвитку та корекції.

PH23. Мати навички самостійного навчання та удосконалення педагогічної майстерності, вирішувати професійні проблеми, дотримуючись етичних норм поведінки.

1.2. Загальні вимоги до організації атестаційного іспиту

Організаційна підготовка до атестаційного іспиту проводиться згідно з розпорядженням ректора університету. Кафедра дошкільної та спеціальної освіти у співпраці із навчальним відділом, деканатом педагогічного факультету організовує підготовку до атестаційного іспиту за задалегідь розробленим планом.

На підготовку і складання атестаційного іспиту надається не менше п'яти навчальних днів, упродовж яких організовується проведення групових та індивідуальних консультацій.

Для проведення атестаційного іспиту створюється екзаменаційна комісія, яка:

- перевіряє і оцінює теоретичну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти з дисциплін;
- встановлює відповідність освітнього та кваліфікаційного рівня підготовки здобувачів до вимог стандарту якості освіти;
- приймає рішення щодо присвоєння кваліфікації «бакалавр зі спеціальної освіти логопедія».

Атестаційний іспит є комбінованим: письмово-усним.

На підготовку відповідей екзаменаційного білету відводиться 45 хвилин, а на викладення відповіді – 20 хвилин.

Відповіді здобувачів вищої освіти оцінюються за двома розділами:

- перший – відповідь на тестові завдання;
- другий – відповідь на теоретичні питання.

Кожне з питань оцінюється за національною шкалою.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
4,51–5,00	90–100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01–4,50	82–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51–4,00	75–81	C		
3,16–3,50	69–74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51–3,15	60–68	E		
1,51–2,50	35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00–1,50	0–34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В окремих випадках, якщо виникають сумніви при оцінюванні відповіді здобувача вищої освіти або вона недостатньо повна, позбавлена чіткості і виразності, члени ЕК можуть ставити додаткові питання в рамках білету. За розділами відповідно по заданому питанні білету, які можуть впливати на остаточне оцінювання відповіді здобувача. У підсумку підраховується середньоарифметична оцінка. Підсумкова оцінка виставляється за шкалами: національною, 100 - бальною та ECTS.

Після обговорення членами ЕК підсумків щодо атестаційного іспиту голова ЕК оголошує результати. Повторне складання атестаційного іспиту, з метою підвищення оцінки, не дозволяється.

У тих випадках, коли складання атестаційного іспиту не відповідає вимогам рівня атестації, державна комісія приймає рішення про те, що здобувач є не атестованим. Якщо здобувач не з'явився на атестаційний іспит, він вважається не атестованим у зв'язку з неявкою. Здобувачі, які не атестовані за результатами атестаційного іспиту, або з причини неявки, мають право на повторну атестацію виключно у термін роботи атестаційної комісії (наступний навчальний рік). Атестаційний іспит складається повторно з урахуванням змін, що відбулися у навчальній програмі дисциплін.

1.3 Методичні поради здобувачам вищої освіти щодо підготовки до атестаційного іспиту

Отримавши екзаменаційний білет, здобувач знайомиться зі змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки. Визначивши логіку відповіді на питання, потрібно скласти розгорнутий план відповіді у формі окремих тез.

Атестаційний іспит передбачає перевірку й оцінку сформованості у здобувачів компетенцій, які передбачають наявність фундаментальних знань, методологічних засад, а також здатності реалізувати здобуті знання та вміння у майбутній професійній діяльності. На атестаційному іспиті здобувачі-випускники повинні продемонструвати певний рівень володіння програмним матеріалом, категоріальним апаратом.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань, здобувач має право звернутися за поясненням до атестаційної комісії.

1.4. Форма проведення атестаційного іспиту

Голова комісії вітає здобувачів з початком атестаційного іспиту, знайомить їх зі складом комісії і коротко пояснює порядок її роботи.

Кожному зі здобувачів вищої освіти для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи здобувач робить на аркушах, що видаються комісією.

Під час усної відповіді здобувача, якщо останній відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голова комісії спрямовує у правильному напрямі. Члени комісії, з дозволу голови атестаційної комісії, мають право задавати уточнюючі й додаткові запитання. Методично доцільно задавати питання після відповідей здобувача на всі питання екзаменаційного білета.

Якщо здобувач допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях здобувача.

Додаткові питання члени комісії задають на атестаційному іспиті за таких обставин:

- відповідь здобувача не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань здобувача.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на іспиті невимушених, позитивних умов, що сприятимуть спокійній підготовці здобувачів до відповідей.

Разом із тим важливо органічно поєднувати на атестаційному іспиті високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до визначення рівня професійних компетентностей здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з спеціальності 016 «Спеціальна освіта» спеціалізація 016.01 – логопедія.

2.ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ КОМПОНЕНТИ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

2.1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Перелік питань з дисципліни «Спеціальна педагогіка»

1. Охарактеризуйте спеціальну педагогіку як самостійну галузь педагогічної науки. Розкрийте сутність основних понять спеціальної педагогіки.
2. Охарактеризуйте поняття «порушення психофізичного розвитку».
3. Назвіть причини вроджених та набутих порушень у розвитку людини. Охарактеризуйте основні групи дітей з порушеннями в розвитку.
4. Проаналізуйте сутність теорії складної структури аномального розвитку. Наведіть приклади первинного дефекту й вторинних відхилень при різних видах порушення психофізичного розвитку.
5. Охарактеризуйте періодизацію еволюції ставлення суспільства і держави до осіб з порушеннями психофізичного розвитку за М.М. Малофєєвим.
6. Дайте психолого-педагогічну характеристику особам з порушеннями слуху. Назвіть причини виникнення порушень слухової функції
7. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з порушеннями слуху.
8. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітям з порушеннями зору. Класифікація порушень зорової функції та причини їхнього виникнення.
9. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з порушенням.
10. Перерахуйте основні види порушень опорно-рухового апарату. Охарактеризуйте дітей з дитячим церебральним паралічем. Назвіть основні клінічні форми ДЦП.
11. Дайте визначення розумової відсталості. Розкрийте причини, які призводять до розумової відсталості. Назвіть та охарактеризуйте різні форми олігофренії.
12. Охарактеризуйте розумову відсталість за глибиною ураження.
13. Охарактеризуйте систему корекційно-компенсаторної допомоги людям з порушеннями інтелектуального розвитку.
14. Розкрийте сутність поняття «діти із труднощами у навчанні», «діти із затримкою психічного розвитку». Охарактеризуйте форми затримки психічного розвитку.
15. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з труднощами у навчанні. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності дітей з труднощами у навчанні на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.
16. Назвіть основні симптоми аутизму. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітей з РДА.
17. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з розладами аутистичного спектра. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності дітей з розладами аутистичного спектра на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.
18. Охарактеризуйте сутність поняття «синдром порушення активності та уваги». Назвіть причини виникнення синдрому дефіциту уваги й гіперактивності.
19. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з поведінковими порушеннями. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.
20. Дайте визначення складного (комбінованого) дефекту. Назвіть основні можливі поєднання порушень розвитку.
21. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей зі складними порушеннями. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності дітей зі складними порушеннями мовлення на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.

Перелік питань з дисципліни «Спеціальна психологія»

1. Охарактеризуйте предмет, мету, завдання та методи спеціальної психології.
2. Розкрийте сучасні уявлення про нормальний і порушений розвиток людини.
3. Розкрийте фактори психічного розвитку людини.
4. Охарактеризуйте механізми генетичних впливів: генетичні та соматичні фактори.
5. Охарактеризуйте вікову обумовленість дизонтогенії та етіологію порушень.
6. Охарактеризуйте поняття про первинні і вторинні дефекти розвитку. Розкрийте вчення про компенсацію.
7. Охарактеризуйте основні види психічного дизонтогенезу.
8. Охарактеризуйте предмет і завдання психології розумово відсталих дітей. Розкрийте історію психолого-педагогічного вивчення.
9. Розкрийте причини розумової відсталості. Проаналізуйте класифікацію за ступенем важкості.
10. Охарактеризуйте предмет і завдання психології дітей із затримкою психічного розвитку.
11. Розкрийте причини та механізми відхилень у розвитку. Проаналізуйте класифікацію ЗПР за ступенем важкості.
12. Охарактеризуйте предмет і завдання психології осіб із порушеннями слуху. Розкрийте історію психолого-педагогічного вивчення.
13. Охарактеризуйте психолого-педагогічну класифікацію порушень слухової функції у дітей із порушеннями слуху.
14. Охарактеризуйте предмет і завдання тифлопсихології. Охарактеризуйте історію психолого-педагогічного вивчення.
15. Розкрийте причини порушення зору. Проаналізуйте класифікацію порушень зорової функції у дітей.
16. Охарактеризуйте, завдання та історичний екскурс психології дітей з розладами спектру аутизму.
17. Розкрийте причини та механізми виникнення РДА. Проаналізуйте психологічну сутність РДА, класифікацію станів за ступенем важкості.
18. Розкрийте психологічні особливості осіб із порушенням функцій опорно-рухового апарату.
19. В чому специфіка рухового розвитку при дитячому церебральному паралічі? Охарактеризуйте структуру порушення, форми ДЦП.
20. Розкрийте історію розвитку методів психологічної корекції дітей і підлітків з проблемами в розвитку

Перелік питань з дисципліни «Основи інклюзивної освіти»

1. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку інклюзивної освіти в Україні.
2. Охарактеризуйте інклюзивну освіту осіб з порушеннями психофізичного розвитку в освітологічному контексті та визначте її місце в освітній системі України.
3. Проаналізуйте сучасні проблеми інклюзивного навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в Україні.
4. Проаналізуйте досвід упровадження інклюзивної освіти в різних країнах. Охарактеризуйте значення вивчення зарубіжного досвіду для розвитку інклюзивної освіти в Україні.
5. Проаналізуйте українське законодавство щодо забезпечення рівного доступу дітям з психофізичними порушеннями до якісної освіти.
6. Визначте роль інклюзивно-ресурсних центрів у процесі інклюзивної освіти.
7. Охарактеризуйте особливості організації інклюзивного освітнього процесу.

8. Проаналізуйте переваги інклюзивної освіти для всіх учасників освітнього процесу: дітей з особливими потребами та їхніх однолітків, батьків дітей з особливими потребами, педагогів, керівників закладів освіти, інших членів місцевих громад, суспільства загалом.

9. Охарактеризуйте основні бар'єри на шляху впровадження інклюзивної освіти: фізичні, інформаційні, інституційні, ментальні.

10. Охарактеризуйте цінності інклюзивної освіти. Визначте роль школи у просуванні інклюзивних цінностей.

11. Дайте порівняльну характеристику інклюзивного та інтегрованого навчання за такими критеріями: форма організації освітнього процесу, зміст освіти, освітні результати, взаємодія і комунікація дітей, зміст освіти, умови і можливості реалізації, соціальної функції освіти, використання потенціалу батьків, суть освіти.

12. Охарактеризуйте структуру індивідуальної програми розвитку дитини та визначте етапи роботи над створенням ІПР дитини.

13. Визначте склад та функції команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі.

14. Охарактеризуйте поняття «професійне співробітництво міждисциплінарної команди спеціалістів в інклюзивному середовищі». Визначте напрями міждисциплінарного супроводу дітей з особливими потребами у закладі освіти з інклюзивною формою навчання.

15. Проаналізуйте роль психолого-педагогічного супроводу для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному закладі освіти.

16. Охарактеризуйте психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у системі психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому просторі.

17. Визначте склад та функції команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі.

18. Дайте загальну характеристику діяльності інклюзивно-ресурсних центрів щодо здійснення оцінки особливих потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

19. Розкрийте основні завдання та роль асистента вчителя (вихователя); функції асистента вчителя(вихователя): організаційні, навчально-розвивальні, діагностичні, прогностичні, консультативні.

20. Проаналізуйте роль спеціального педагога у забезпеченні особливих освітніх потреб учнів. Порівняйте обов'язки спеціального педагога та асистента вчителя (вихователя).

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (дислалія)»

1. Охарактеризуйте предмет, об'єкт, мету і завдання логопедії як науки. Розкрийте зв'язок логопедії з іншими науками.

2. Поясніть, у чому полягає нестійкість вимови звуків у процесі розвитку мовлення (до п'яти років)?

3. На яких звуках проявляються фізіологічні особливості звуковимови (до п'яти років)?

4. Які особливості звуковимови навіть на етапі від року до п'яти вважаються дефектами мовлення?

5. Які вади звуковимови вимагають ранньої (до п'яти років) логопедичної допомоги та чому?

6. Охарактеризуйте провідні принципи і методи логопедії як науки.

7. Розкрийте теоретичний та практичний аспекти логопедії

8. Охарактеризуйте традиційну класифікацію мовленнєвих порушень

9. Розкрийте принципи дослідження дітей з вадами мовленнєвого розвитку.

10. Розкрийте причини мовленнєвих порушень

11. Охарактеризуйте анатоμο-фізіологічні механізми мовлення.

12. Розкрийте принципи аналізу мовленнєвих порушень у дітей.

13. Дайте визначення та загальну характеристику дислалії. Розкрийте історичний аспект дослідження дислалії. Класифікація дислалії.
14. Охарактеризуйте механічну дислалію, її причини, симптоматику.
15. Охарактеризуйте функціональну дислалію, причини, симптоматику, класифікацію.
16. Охарактеризуйте види порушень звуковимови, рівні порушеної вимови.
17. Охарактеризуйте дислалію в залежності від кількості порушених груп звуків та кількості звуків.
18. Розкрийте методику організації корекційної роботи при дислалії.
19. Розкрийте зміст основних етапів послідовної корекційно-педагогічної роботи з подолання недоліків звуковимови у дітей.
20. Охарактеризуйте акустико-фонематичну дислалію
21. Охарактеризуйте артикуляторно-фонетичну дислалію
22. Охарактеризуйте артикуляторно-фонематичну дислалію
23. Охарактеризуйте типові недоліки свистячих та шиплячих звуків.
24. Дайте пояснення термінів «ротацізм», «боковий», «велярний», «горловий», «одноударний», «двогубний», «параротацізм»; «ламбдацізм», «губно-зубний», «двогубний», «параламбдацізм».
25. Які аномалії в будові органів мовлення сприяють виникненню дефектів звуковимови?
26. Охарактеризуйте основні форми неправильної вимови звуків (відсутність, заміни, спотворення, змішування), поясніть різницю між ними.
27. Розкрийте методику проведення артикуляційної гімнастики.
28. Розкажіть основні вправи для виявлення рухливості артикуляційного апарату при різних видах сигматизму.
29. Які прийоми постановки звуків існують? Які прийоми побудовані на наслідуванні; механічним способом? Наведіть приклади.
30. У якому віці при відсутності звука Р необхідно звертатися до логопеда? При яких дефектах вимови звука Р необхідна логопедична допомога дитині, що не досягла п'ятирічного віку, чому?

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (дизартрія, ринолалія)»

1. Дати характеристику основним формам ринолалії.
2. Розкрити зміст логопедичного обстеження дітей із ринолалією.
3. Розкрити психологічні механізми розвитку мовлення.
4. Розкрити механізми дефектної артикуляції при відкритій формі ринолалії.
5. Розкрити особливості мовленнєвого дихання дітей з відкритою формою ринолалії.
6. Охарактеризувати особливості голосу дітей із відкритою формою ринолалії.
7. Охарактеризувати особливості звуковимови дітей із відкритою формою ринолалії.
8. Розкрити зміст логопедичної роботи, спрямованої на активізацію м'язів піднебіння та глотки.
9. Розкрити зміст корекційної роботи над звуковимовою при відкритій формі ринолалії.
10. Дати характеристику мовленнєвого розвитку осіб із вродженими дефектами піднебіння.
11. Розкрити причини порушень піднебінного-глоткового зімкнення при закритій формі ринолалії.
12. Розкрити особливості логопедичної роботи з подолання ринофонії.
13. Дати визначення поняттю «назалізація». Розкрити фактори, які впливають на ступінь назалізації.
14. Охарактеризувати комплексний підхід у корекційній роботі з подолання ринолалії.
15. Визначити поняття дизартрія її причини та симптоматику
16. Розкрити методику обстеження дітей з мовленнєвими порушеннями.
17. Характеристика кіркової дизартрії та методика її подолання

18. Охарактеризувати підкіркову дизартрію та методику її подолання
19. Охарактеризувати мозочкову дизартрію та методику її подолання
20. Охарактеризувати бульбарну дизартрію та методику її подолання
21. Охарактеризувати псевдобульбарну дизартрію та методику її подолання.
22. Розкрити методику обстеження стану рухової сфери при дизартрії
23. Розкрити методику обстеження стану мовленнєвомоторної сфери при дизартрії
24. Розкрити методику обстеження гностичних процесів та просторового гнозису при дизартрії
25. Розкрити методику обстеження мовленнєвого праксису при дизартрії
26. Розкрити методику обстеження стану усного мовлення при дизартрії
27. Охарактеризувати стерту форму дизартрії, її прояви та корекція.
28. Заповнити мовленнєву карту на дитину з дизартрією (форма дизартрії за вибором).
29. Підберіть вправи артикуляційної і мімічної гімнастики для зменшення гіперсалівації.
30. Скласти схему обстеження дитини з дизартрією.

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (порушення голосу, заїкання, порушення темпу мовлення)»

1. Охарактеризуйте голос та його акустичні властивості
2. Розкрийте вікові особливості голосу
3. Розкрийте клінічне та логопедичне обстеження голосу.
4. Розкрийте поняття фонопедії, її мету та завдання.
5. Охарактеризуйте причини функціональних порушень голосу.
6. Охарактеризуйте причини органічних порушень голосу.
7. Розкрийте напрямки корекційної роботи при функціональних порушеннях голосу.
8. Розкрийте напрямки корекційної роботи при органічних порушеннях голосу.
9. Розкрийте напрямки корекційної роботи при парезах чи паралічах гортані.
10. Розкрийте напрямки корекційної роботи після резекцій гортані.
11. Охарактеризуйте прийоми корекції дихання, оволодіння оптимальними умовами голосоподачі.
12. Організація логопедичної допомоги дітям і дорослим, що страждають на різні патології голосу.
13. Дайте характеристику судомним затинанням (що спостерігаються при заїканні) клонічного, тонічного та змішаного типу, як вони проявляються у мовленні, на яких звуках.
14. Дайте загальну характеристику заїкання як складного психофізичного розладу, при якому в дитини спостерігаються у різній мірі зміни в стані ЦНС, експресивному мовленні, мовленнєвій і загальній моториці та психологічні особливості поведінки.
15. Обґрунтуйте, як можуть проявлятися зміни в стані ЦНС у дитини, що заїкається. Поясніть поняття «гіпергідроз», «лабільність», «енурез», «енкопрез», «вегетодистонія», «логоневроз» та ін.
16. Поясніть, чому заїкання, як правило, виникає у дітей двох - трьох років. Сукупність яких несприятливих чинників тут може зіграти провокуючу роль? Які міри профілактики дитячого заїкання ви знаєте?
17. Поясніть, чому комплексний підхід до подолання заїкання передбачає лікувальнопедагогічний вплив на різні сторони психофізичного стану дитини, що заїкається різними засобами та зусиллями різних фахівців.
18. Яку роль у подоланні заїкання в дитини може зіграти правильно організоване оточення та відношення до дитини зі сторони оточуючого середовища. Яку безпосередню участь у цьому беруть батьки та вихователі?
19. Як залежить частота і сила затинань від різних видів мовленнєвої діяльності дитини, від умов її мовленнєвого спілкування (від мовленнєвих ситуацій).
20. У чому полягають корекційно-мовленнєві завдання основних етапів логопедичної роботи з дітьми, що заїкаються: підготовчого, тренувального, закріплюючого.

21. Дайте характеристику проявам і причинам брадилалії у дітей.
22. Дайте характеристику проявам і причинам тахилалії у дітей.
23. Розкрийте фізіологічні затинання (інтерації) та їх причини у дітей.
24. Розкрийте комплексний медикопедагогічний характер заходів з подолання брадилалії у дітей.
25. Розкрийте комплексний медикопедагогічний характер заходів з подолання тахилалії у дітей.
26. Охарактеризуйте диференціальну діагностику заїкання та спотикання.
27. Охарактеризуйте темп мовлення та його порушення у дітей.
28. Проаналізуйте проблему лікування, корекції мовлення в разі порушення темпу мовлення: історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність.
29. Охарактеризуйте сучасні підходи до розуміння механізму виникнення (брадилалій, тахилалій).
30. Охарактеризуйте клінічне та психолого-педагогічне обстеження осіб із порушенням темпу мовлення.
31. Обґрунтуйте визначення характеру, тяжкості та форми порушенням темпу мовлення з метою розробки індивідуальної програми логопедичних занять.
32. Проаналізуйте сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих.

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (ФФНМ, ЗНМ)»

1. Обґрунтуйте визначення фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення. Статистичні дані про поширеність ФФНМ.
2. Охарактеризуйте причини ФФНМ (біологічні і соціально-психологічні, органічні і функціональні, центральні і периферійні).
3. Дайте характеристику екзогенним та ендогенним факторам в етіології ФФНМ.
4. Розкрийте механізми оволодіння фонетико-фонематичною стороною мовлення.
5. Обґрунтуйте специфічні психологічні механізми розвитку мовлення.
6. Дайте характеристику мовленню дітей з ФФНМ.
7. Охарактеризуйте стан сформованості фонетичної системи мовлення у дітей з дислалією, ринолалією, дизартрією (звуковимови, складова структура).
8. Розкрийте особливості фонематичної сторони мовлення у дітей з ФФНМ.
9. Дайте характеристику пізнавальній діяльності дітей з ФФНМ.
10. Обґрунтуйте готовність дітей з ФФНМ до школи.
11. Розкрийте організацію діагностичного логопедичного обстеження дітей із ФФНМ.
12. Розкрийте методику обстеження звуковимови у дітей із ФФНМ.
13. Розкрийте діагностичну процедуру обстеження фонематичних процесів у дітей із ФФНМ.
14. Розкрийте діагностику сформованості довільних видів звукового аналізу у дітей із ФФНМ.
15. Обґрунтуйте поняття про системний недорозвиток мовлення.
16. Обґрунтуйте визначення загального недорозвитку мовлення, відмежування його від інших форм мовленнєвої патології.
17. Дайте характеристику недорозвитку мовлення як відставання не тільки у формуванні окремих сторін мови, але й всієї мовленнєвої системи. Наведіть приклади порушення в дітей словника та граматичної будови мови.
18. Дайте визначення станів «затримка мовленнєвого розвитку» та «мовленнєвий недорозвиток».
19. Розкрийте зміст поняття «загальний недорозвиток мовлення I рівня». Наведіть приклади, що характеризують загальний недорозвиток мовлення I рівня.
20. Розкрийте зміст поняття «загальний недорозвиток мовлення II рівня». Наведіть приклади, що характеризують загальний недорозвиток мовлення II рівня.

21. Розкрийте зміст поняття «загальний недорозвиток мовлення III рівня». Наведіть приклади, що характеризують загальний недорозвиток мовлення III рівня.
22. Розкрийте зміст поняття «загальний недорозвиток мовлення IV рівня». Наведіть приклади, що характеризують загальний недорозвиток мовлення IV рівня.
23. Розкрийте планування роботи логопеда та вихователя в групах для дітей із ЗНМ.
24. Розкрийте особливості ігрової та навчальної діяльності дітей із ЗНМ.
25. Розкрийте організацію та етапи діагностичного обстеження дітей із ЗНМ.
26. Розкрийте обстеження немовленнєвої сфери та мовлення дітей із ЗНМ.
27. Обґрунтуйте комплектування груп для дітей з ЗНМ та особливості організації корекційно-виховної роботи в групах для дітей з ЗНМ
28. Особливості логопедичної роботи при ЗНМ I, II та III рівня.
29. Розкрийте особливості підготовки дітей із ЗНМ до школи
30. Розкрийте особливості логопедичної роботи з дітьми із ЗНМ шкільного віку.

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (алалія, афазія)»

1. Сформулюйте визначення алалії, причини, механізми та симптоматику алалії.
2. Охарактеризуйте принципи, організацію, етапи, зміст і методи корекційно-виховного впливу при моторній алалії.
3. Дайте характеристику різниці моторної алалії від розумової відсталості та інших мовленнєвих вад.
4. Охарактеризуйте характер і структуру порушень граматичної системи мовлення у дітей з моторною алалією.
5. Охарактеризуйте характер і структуру порушень засвоєння морфологічної системи мовлення у дітей з моторною алалією.
6. Охарактеризуйте характер і структуру порушень засвоєння синтаксичної системи мовлення у дітей з моторною алалією.
7. Розкрийте особливості формування фонетико-фонематичної системи мови та словника у дітей з моторною алалією.
8. Розкрийте розвиток лексико-граматичної сторони мовлення у дітей з моторною алалією.
9. Охарактеризуйте формування зв'язного висловлювання, специфіка формування комунікативної функції мовлення при моторній алалії.
10. Розкрийте специфіку формування комунікативної функції мовлення у дітей з моторною алалією.
11. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітей із сенсорною алалією.
12. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії та порушень слуху.
13. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії та розумової відсталості.
14. Охарактеризуйте різницю сенсорної та моторної алалії.
15. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії, раннього дитячого аутизму, мутизму.
16. Сформулюйте розвиток імпресивного та експресивного мовлення у дітей з сенсорною алалією.
17. Охарактеризуйте основні форми афазій.
18. Сформулюйте стан рухових, слухових, зорових функцій при афазії.
19. Сформулюйте стан сприймання, пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери при афазії.
20. Сформулюйте визначення афазії, етіологію, механізми.
21. Розкрийте обстеження розуміння мовлення (розуміння значення слів, простих речень, граматичних структур, прислів'їв тощо) при афазії.
22. Розкрийте обстеження фонематичного слуху та артикуляторної ланки мовлення (оральний, артикуляторний праксис) при афазії.

23. Розкрийте обстеження немовленнєвого праксису і гнозису, просторового праксису, відтворення ритмів, орального і лицевого праксису, мовленнєвих функцій.
24. Обґрунтуйте організацію, зміст і методику роботи з відновлення мовлення на ранньому етапі впливу при афазії.
25. Охарактеризуйте розгальмування і стимулювання експресивного мовлення при моторній афазії.
26. Розкрийте обстеження автоматизованих видів мовлення, спряженого та відображеного повторення при афазії.
27. Розкрийте обстеження номінативної функції мовлення, діалогічного і монологічного мовлення, читання та письма при афазії.
28. Розкрийте методику корекційно-педагогічної роботи при еферентній моторній афазії.
29. Сформулюйте методику подолання сенсорної акустико-гностичної та акустико-мнестичної фазії.
30. Розкрийте методику подолання семантичної та динамічної афазії.

Перелік питань до атестаційного іспиту з дисципліни «Логопедія (порушення писемного мовлення)»

1. Охарактеризуйте психофізіологічний аспект вивчення порушень писемного мовлення.
2. Охарактеризуйте психолого-педагогічний аспект вивчення порушень писемного мовлення.
3. Охарактеризуйте лінгвістичний аспект вивчення порушень писемного мовлення.
4. Опишіть загальну характеристику дисграфії та дислексії (причини, механізми, симптоматика).
5. Опишіть характеристику різних класифікацій порушень писемного мовлення.
6. Опишіть психофізіологічні механізми процесу письма.
7. Опишіть психофізіологічні механізми процесу читання.
8. Опишіть загальну характеристику дизорфографії (причини, механізми, симптоматику).
9. Визначте причини та механізми виникнення дисграфічних та дислексичних помилок у дітей молодшого шкільного віку.
10. Охарактеризуйте фонетичні помилки писемного мовлення, їх причини та механізми.
11. Охарактеризуйте лексико-граматичні помилки писемного мовлення.
12. Охарактеризуйте графічні та оптико-просторові помилки писемного мовлення.
13. Опишіть причини та механізми оптико-просторових помилок.
14. Охарактеризуйте класифікацію порушень читання.
15. Охарактеризуйте класифікацію порушень письма.
16. Опишіть передумови формування писемного мовлення.
17. Опишіть порушення писемного мовлення у дітей з порушеннями звуковимови.
18. Охарактеризуйте порушення письма у дітей із ЗНМ.
19. Опишіть загальний алгоритм вивчення читацької продукції.
20. Опишіть загальний алгоритм вивчення писемної продукції.
21. Опишіть методику обстеження стану письма у дітей з дисграфією.
22. Охарактеризуйте психолого-педагогічне вивчення дитини з порушеннями писемного мовлення.
23. Опишіть методику обстеження немовленнєвих процесів, які лежать в основі формування навичок письма.
24. Опишіть методику вивчення операціональних компонентів та функціональної бази писемного мовлення.
25. Розкрийте логопедичну роботу, спрямовану на подолання помилок пропусків та перестановки букв.
26. Розкрийте логопедичну роботу, спрямовану на подолання помилок заміни літер.

27. Розкрийте зміст роботи з розвитку фонематичного сприймання у дітей з порушеннями писемного мовлення.
28. Охарактеризуйте зміст роботи з розвитку фонематичних уявлень у дітей з порушеннями писемного мовлення.
29. Визначте корекційну логопедичну роботу, спрямовану на подолання порушень читання у дітей із ЗНМ.
30. Визначте корекційну логопедичну роботу, спрямовану на подолання порушень письма у дітей із ЗНМ.
31. Охарактеризуйте формування граматичних узагальнень у дітей із дизорфографією.
32. Опишіть методику проведення корекційної логопедичної роботи над наголосом.
33. Розкрийте шляхи попередження порушень читання і письма у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Спеціальна педагогіка»

1. Спеціальна педагогіка – це наука:
 - а) про порушення мовлення, про методи їх попередження, виявлення і усунення засобами спеціального навчання і виховання;
 - б) про аномальний розвиток мовлення;
 - в) про психофізіологічний розвиток дітей з психічними і фізичними недоліками, про закономірності їх виховання, освіти і навчання.
2. Система спеціальних і загальнопедагогічних заходів, спрямованих на ослаблення або подолання недоліків психофізичного розвитку визначається як...
 - а) компенсація;
 - б) корекція;
 - в) адаптація.
3. Укажіть відповідність між галузями спеціальної педагогіки та предметом їхнього дослідження:
 - а) тифлопедагогіка;
 - б) логопедія;
 - в) сурдопедагогіка;
 - г) олігофренопедагогіка;
 Діти з вадами слуху;
 діти з порушеннями мовлення;
 діти з вадами зору;
 діти з вадами інтелекту.
4. Розрізняють такі групи причин виникнення порушень розвитку:
 - а) вроджені і набуті;
 - б) первинні і вторинні;
 - в) спадкові і травматичні;
 - г) генетичні і інфекційні.
5. Теорію про складність структури порушення висунув:
 - а) О.Лурія;
 - б) В. Лебединський;
 - в) М. Певзнер;
 - г) Л.Виготський.
6. Як називають поєднання двох чи навіть декількох виражених психофізичних порушень?
 - а) проблеми розвитку;
 - б) комплексні порушення декількох функцій;
 - в) затримка розвитку психічних новоутворень.

7. Вторинним дефектом при порушенні слухової функції є:
- а) недорозвиток мислення;
 - б) недорозвиток мовлення;
 - в) недорозвиток уваги.
8. Хто був автором рельєфного шрифту для сліпих?
- а) Р. Боскис;
 - б) Л. Брайль;
 - в) В. Гаюї;
 - г) С. Гейніке.
9. Найдавнішою історично формою організації навчання є:
- а) групова;
 - б) індивідуальна;
 - в) індивідуально-групова;
10. При виборі для дитини закладу корекційної освіти не враховується такий показник:
- а) вік дитини;
 - б) особливості психофізичного розвитку;
 - в) соціальний стан дитини;
 - г) потреби і можливості дитини.
11. Яка форма навчання для дітей з особливими освітніми потребами у НУШ :
- а) спеціальна освіта;
 - б) інклюзивне навчання;
 - в) диференційоване навчання.
12. Корекційно-виховна робота це:
- а) заміщення або перебудова порушених функцій організму;
 - б) система комплексних заходів педагогічного впливу на особливості аномального розвитку;
 - в) спеціальні вправи, що розвивають пізнавальні процеси.
13. Наука про навчання і виховання осіб з порушеннями зору – це:
- а) дефектологія;
 - б) тифлопедагогіка;
 - в) сурдопедагогіка.
14. До особливостей психічного розвитку дітей з порушенням зору не належать:
- а) особливості уваги;
 - б) особливості пам'яті;
 - в) особливості розвитку мовлення;
 - г) особливості сприйняття.
15. Найбільш поширеною формою мовленнєвої патології при ДЦП є:
- а) дизартрія;
 - б) алалія;
 - в) дислалія;
 - г) ринолалія.
16. Гіперкінези – це:
- а) мимовільні рухи, які виконуються насильно та обумовлені тонусом м'язів, що змінюється;
 - б) розладнання вищих коркових функцій;
 - в) тремтіння пальців рук і мовлення;
 - г) розлади емоційно-вольової сфери.
17. ЗПР конституційного походження обумовлена:
- а) хронічними захворюваннями (інфекціями і алергічними станами), вродженими і набутими соматичними захворюваннями;
 - б) несприятливими умовами виховання, які перешкоджають правильному формуванню особистості дитини;

в) вроджено-конституційною етіологією (наявність сімейних випадків), а також внутрішньоутробними або обмінно-трофічними розладами перших років життя;

г) патологією вагітності, недоношеністю, асфіксією, й травмами під час пологів, післяпологовими нейроінфекціями.

18. Для дітей з аутизмом характерна:

а) одноманітна, нецілеспрямована рухова активність;

б) велика варіативність розвитку мовлення;

в) підвищена чутливість до свого оточення;

г) усі відповіді є правильними.

19. Синдром з гіперактивністю дефіциту уваги характеризується:

а) частими, тривалими відволіканнями;

б) несформованістю організації діяльності;

в) неуважністю;

г) усі відповіді є правильними.

20. Для навчання, виховання і соціальної адаптації дітей і підлітків зі складними, важкими порушеннями в розвитку, з супутніми захворюваннями, а також для надання їм комплексної допомоги створюються:

а) реабілітаційні центри різних профілів

б) інклюзивно-ресурсні центри

в) психологічна служба

г) соціальні служби

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Спеціальна психологія»

1. Спеціальна психологія – це

а) наука, що вивчає психічні явища та поведінку людини, пояснення якої знаходимо в цих явищах.

б) це галузь психології, яка вивчає психологічні особливості дітей з порушеннями розвитку.

в) галузь психологічної науки, яка вивчає особливості психічного та особистісного розвитку людини на різних етапах її життя.

2. Аномальний розвиток формується на:

а) дефектній основі;

б) віковій основі;

в) психічній основі.

3. Компенсація – це

а) це система лікувально-психологічних заходів з метою попередження і лікування патологічних станів у дітей раннього віку, які ще не адаптувалися до соціального середовища і призвели до стійкої втрати можливості навчатися, працювати.

б) це заміщення або перебудова порушених чи нерозвинених функцій організму.

в) система медико-психологічних заходів, які спрямовані на включення дитини з проблемами розвитку у соціальне середовище, залучення до громадського життя і праці на рівні її психофізичних можливостей.

4. Основним завданням спеціальної психології на сьогоднішньому етапі є:

а) формування адекватної особистості в умовах застосування спеціальних методів і прийомів виховання і навчання, за рахунок яких відбувається заміна і перебудова порушених функцій;

б) дослідження вікової динаміки окремих психофізіологічних функцій, процесів, властивостей;

в) виявлення окремих взаємозв'язків психіки впродовж усього життєвого циклу людини з урахуванням її діяльності.

5. Які галузі належать до спеціальної психології:

а) сурдопсихологія;

- б) логопсихологія;
- в) геронтопсихологію.

6. Кому належить вислів:

Аномальний розвиток - не дефектний, а своєрідний розвиток, який не обмежується негативними ознаками, а має цілий ряд позитивних особливостей, які виникають у зв'язку з пристосуванням дитини з дефектом розвитку до навколишнього світу.

- а) З. Фройду;
- б) А. Адлеру;
- в) Л.С. Виготському.

7. У психології виділяють різні види норм:

- а) статистичні,
- б) фізіологічні,
- в) індивідуальні.

8. Групова норма – це

а) загальновизнані правила, зразки поведінки, стандарти діяльності, які забезпечують впорядкованість, регулярність соціальної взаємодії індивідів і груп.

б) це специфічний вид заломлення соціальних норм.

в) такий рівень психосоціального розвитку людини, який відповідає середнім якісно-кількісним показникам, отриманим під час обстеження представницької групи популяції людей однакового віку, статі, культури тощо.

9. За визначенням Л. Пожар, дитина вважається нормальною:

а) якщо рівень розвитку дитини відповідає рівневі більшості дітей її віку або старшого віку, враховуючи рівень розвитку суспільства, в якому вона проживає;

б) якщо дитина розвивається відповідно до загальних напрямів, які визначають розвиток індивідуальних якостей, здібностей і можливостей, конкретно і однозначно домагаючись повного розвитку окремих складових та їх повної інтеграції, долаючи можливі негативні впливи з боку власного організму і оточення;

в) коли дитина розвивається згідно із суспільними вимогами, які визначають як актуальні норми поведінки, так і подальші перспективи її адекватного творчого соціального функціонування у період зрілості.

10. Ретардація –це:

- а) запізнення чи зупинка всіх складових або окремих компонентів психіки;
- б) морфофункціональна вікова незрілість центральної нервової системи;
- в) диспропорційний, викривлений психічний розвиток при вираженому випередженні розвитку одних психічних функцій і відставанні у розвитку інших.

11. Який із цих етапів психологічного супроводу повинен бути завершальним:

а) коректувальний, що забезпечить надання конкретної допомоги, психологічної підтримки дітям в освітньому середовищі.

б) адаптаційний, який надасть можливість допомоги дітям, вихователям, батькам із питань адаптації щодо навколишнього середовища розвитку та виховання.

в) прогностичний, який надасть можливості перебудувати освітнє середовище, спроектувати зміст і напрями індивідуальної траєкторії та розвитку дитини з порушеннями, створити сприятливі умови для задоволення розвивальних потреб дітей цієї категорії, їхнього самопізнання та самореалізації.

12. Катамнез – це

а) збір фактів у спеціально змодельованих умовах, які забезпечують активний прояв явищ, які вивчаються.

б) сукупність даних про хворого, які збирають протягом тривалого часу.

в) метод збору інформації про психічні явища у процесі особистісного спілкування за спеціально складеною програмою.

13. Діти які погано чують називаються:

- а) глухі

б) приглухуваті

в) тугочуючі

14. Велика частина дітей з приглухуватістю другого рівня погано розрізняють розмовну мову на відстані:

а) 0,5 метра у звичайній життєвій ситуації;

б) 1 метра у звичайній життєвій ситуації;

в) 3 метра у звичайній життєвій ситуації.

15. Первинним порушенням, яке може бути у глухих дітей, є порушення:

а) Зору

б) Нюху

в) Рефлексів

16. Слабозорі – це

а) люди, гострота зору яких дозволяє розрізняти предмети, контури яких вони бачать нечітко.

б) люди з повною відсутністю зорових відчуттів,

в) люди, які мають залишковий зір або здатність до світловідчуття.

17. Імбецильність – це:

а) найважчий рівень розумової відсталості.

б) незначний рівень розумової відсталості.

в) є помірним рівнем розумової відсталості

18. Ідіотія – це:

а) найважчий рівень розумової відсталості.

б) незначний рівень розумової відсталості.

в) є помірним рівнем розумової відсталості

19. Гіпоопіка – це

а) це вид сімейного виховання, при якому батьки мало піклуються про дитину, не приділяють їй уваги, емоційної підтримки, не цікавляться її позасімейним життям, погано контролюють те, що вони самі раніше зажадали, допускають ігнорування труднощів в житті дітей.

б) різновид патологічного виховання, для якого характерна надмірна турбота про дитину, прагнення захищати його навіть у відсутності реальної небезпеки і прагнення постійно утримувати його біля себе.

в) це вид сімейного виховання, при якому батьки достатньо піклуються про дитину, приділяють їй уваги, є емоційна підтримка,

20. Який із поданих рівнів психічного розвитку вважається середнім рівнем важкості?

а) представляє собою діагностичні труднощі в плані відокремлення ЗПР від олігофренії у мірі дебільності.

б) корекція відбувається в спеціальних умовах

в) як правило, не потребує систематичного лікування.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Основи інклюзивної освіти»

1. Інклюзивна освіта - це:

а) освіта у спеціальних навчальних закладах;

б) пристосування учня до умов життя і праці;

в) система освітніх послуг, що базується на принципах недискримінації, ефективного включення до освітнього процесу за місцем проживання всіх його учасників.

2. Чи може керівник закладу загальної середньої освіти відмовити у зараховуванні дитини з особливими освітніми потребами:

а) може через відсутність належних умов;

б) може в разі протесту батьків інших дітей;

в) не може за будь-якої з перелічених причин.

3. Який нормативно-правовий документ регламентує діяльність фахівців інклюзивно-ресурсного центру у закладі освіти:

а) наказ МОН від 08 червня 2018 р. № 609 «Про затвердження примірнього положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти»;

б) постанова КМУ від 12 липня 2017 р. № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр»;

в) постанова від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».

4. Хто забезпечує системний кваліфікований супровід осіб з ООП:

а) батьки особи з ООП;

б) фахівці ІРЦ;

в) педагогічний колектив закладу освіти;

г) усе вище зазначене.

5. Дайте визначення поняттю «супровід осіб з ООП – це ...»:

а) комплекс заходів, спрямованих на формування компенсаторних способів діяльності як важливої умови навчання;

б) забезпечення психолого-педагогічними і корекційно-розвитковими послугами;

в) система заходів, що має забезпечити рівний доступ до навчання і особистісного зростання;

г) забезпечення соціалізації.

6. Педагогічний супровід осіб з ООП включає:

а) сприяння збереженню і підвищенню соціального статусу;

б) запобігання виникненню освітніх труднощів, їх мінімізацію під час освітнього процесу; забезпечення корекційно-розвиткової складової;

в) консультативно-профілактична підтримка;

г) оптимізація викладання навчального матеріалу у максимально сприйнятливій формі.

7. Психологічний супровід осіб з ООП включає:

а) визначення психологічних особливостей;

б) реабілітаційно-відновлювальна підтримка;

в) зміцнення і збереження психологічного здоров'я;

г) подолання соціальної ізоляції;

г) надання необхідної допомоги з адаптації в інклюзивне освітнє середовище.

8. Професійна адаптація осіб з ООП спрямована на:

а) заохочення до занять спортом і участі у змаганнях;

б) залучення до усіх сфер суспільного життя;

в) надання допомоги у працевлаштуванні; консультування щодо професійної орієнтації;

г) спрямування до отримання робітничої спеціальності.

9. Індивідуальна програма розвитку учня особливими освітніми потребами, що навчається в інклюзивному класі може переглядатись:

а) раз на рік;

б) раз на навчальний рік;

в) за потреби, але не менше, ніж двічі на рік.

10. Наповнюваність інклюзивного класу може бути:

а) не більше як 15 учнів;

б) не більше як 20 учнів;

в) як у звичайному класі.

11. В інклюзивному класі можуть навчатись не більше як двоє дітей:

а) з розладами спектра аутизму;

б) зниженим зором чи слухом;

в) із затримкою психічного розвитку.

12. Корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами, що навчаються в інклюзивних класах, можуть проводити:

- а) вчитель інклюзивного класу ;
- б) корекційний педагог;
- в) будь-який вчитель вищої категорії.

13. Основний принцип побудови роботи інклюзивного освітнього закладу з батьками:

- а) організація корекційно-педагогічного процесу;
- б) партнерство з батьками;
- в) позитивна характеристика дитини.

14. Адаптація – це:

- а) визначення досягнутих успіхів;
- б) зміна характеру подачі матеріалу, не змінюючи зміст навчального матеріалу;
- в) подача навчального матеріалу шляхом зміни змісту або складності навчального

завдання.

15. Модифікація – це:

- а) систематизація завдань корекційно-розвивальної роботи;
- б) подача навчального матеріалу шляхом зміни змісту або складності навчального

завдання;

в) комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини.

16. Які діти класу з інклюзивним навчанням потребують складання індивідуальної програми розвитку:

- а) діти з інтелектуальними порушеннями;
- б) всі діти класу, які мають особливі освітні потреби;
- в) всі діти, які навчаються в інклюзивному класі.

17. Булінг в інклюзивному середовищі – це:

- а) творче вирішення конфліктних ситуацій;
- б) агресивна, насильницька поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до

дитини з особливими потребами;

в) передача емоційного стану учасників освітнього процесу через певні форми поведінки дітей і дорослих.

18. Назвіть постійних учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами:

а) медичний працівник закладу освіти, корекційні педагоги, практичний психолог, асистент вчителя, соціальний працівник, вчитель ЛФК;

б) асистент дитини, лікарі, соціальний педагог, вчитель початкових класів, класний керівник, працівник служби у справах дітей, асистент вчителя;

в) директор (заступник директора з навчально-виховної роботи), вчитель початкових класів, класний керівник, вчителі, асистент вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, вчитель-логопед, вчитель-дефектолог, вчитель-реабілітолог, батьки дитини.

19. З якою метою запроваджується інклюзивна освіта?

- а) для забезпечення рівних можливостей кожної дитини на освіту за місцем проживання;
- б) з метою суттєвої економії коштів при закритті інтернатних закладів;
- в) створення сприятливих умов для здійснення індивідуального та диференційованого

підходу до навчання та виховання дітей з урахуванням характеру порушень.

20. У чому полягає основна функція батьків у забезпеченні інклюзивної освіти:

- а) забезпечення належних господарсько-побутових умов у сім'ї;
- б) повноцінне членство у команді психолого-педагогічного супроводу;
- в) супровід розвитку дитини.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (дислалія)»

1. Залежно від характеру і причин виникнення порушень звуковимови, виділяють такі форми дислалії:

- а) мономорфну і поліморфну;
- б) функціональну і механічну;
- в) екзогенну і ендогенну;
- г) всі відповіді правильні.

2. До недоліків зубо-щелепної системи відноситься:

- а) готичне піднебіння;
- б) малорухомі губи;
- в) відкритий прикус;
- г) плоске піднебіння.

3. Якої форми дислалії не існує?

- а) акустико-фонетична;
- б) акустико-фонематична;
- в) артикуляторно-фонематична;
- г) артикуляторно-фонетична.

4. Логопедична характеристика звука «ж» має наступний вигляд:

- а) приголосний, ротовий, щілинний, нижньоязиковий, твердий, глухий;
- б) приголосний, ротовий, щілинний, передньоязиковий, твердий, дзвінкий;
- в) приголосний, ротовий, вибуховий, верхньоязиковий, твердий, глухий;
- г) приголосний, ротовий, щілинний, середньоязиковий, твердий, дзвінкий.

5. На які звуки може замінятися звуки «с», «с'» при призубному парасигматизмі:

- а) «т», «т'»;
- б) «д», «д'»;
- в) «ф», «ф'»;
- г) «л», «л'».

6. Під час замінів та змішуваннях звуків послідовність реалізації корекційно розвивальних завдань на підготовчому етапі логопедичної роботи є наступною:

а) розвиток мовленнєвого дихання, розвиток артикуляційного праксису, розвиток фонематичного слуху, розвиток дрібної моторики пальців рук, розвиток вищих психічних функцій;

б) розвиток артикуляційного праксису, розвиток фонематичного слуху, розвиток дрібної моторики пальців рук, розвиток мовленнєвого дихання, розвиток вищих психічних функцій;

в) розвиток фонематичного слуху, розвиток дрібної моторики пальців рук, розвиток артикуляційного праксису, розвиток мовленнєвого дихання, розвиток вищих психічних функцій;

г) розвиток артикуляційного праксису, розвиток мовленнєвого дихання, розвиток дрібної моторики пальців рук, розвиток фонематичного слуху, розвиток вищих психічних функцій.

7. До статичних вправ належить:

- а) годинничок;
- б) конячка;
- в) смачне варення;
- г) гірка.

8. Порушення вимови звуків двох і більше артикуляційних груп це дислалія:

- а) механічна;
- б) поліморфна;
- в) проста;
- г) мономорфна.

9. Хто з вчених визначив три рівня порушення вимови звуків:

- а) Каше Г.А.;
- б) Фомічева М.Ф.;
- в) Правдіна О.В.;
- г) Левіна Р.Є.

10. Логопедія є галуззю:

- а) спеціальної психології;
- б) корекційної педагогіки;
- в) психолінгвістики;
- г) логодидактики.

11. Об'єктом логопедії є:

- а) особа з мовленнєвими порушеннями;
- б) стан мовленнєвих та немовленнєвих процесів й функцій в осіб з різними видами мовленнєвих порушень;
- в) механізми порушення мовлення;
- г) методика постановки звуків.

12. Патологічний механізм, який обумовлює виникнення і розвиток порушень мовленнєвої діяльності, має назву:

- а) симптоматика;
- б) компенсація;
- в) декомпенсація;
- г) патогенез.

13. Спеціальними принципами логопедії як науки є:

- а) принцип систематичності;
- б) принцип розвитку;
- в) принцип обхідного шляху;
- г) усі відповіді правильні.

14. До методів логопедії не відносять:

- а) наочні;
- б) індуктивні;
- в) словесні;
- г) репродуктивні.

15. Структура мовленнєвого дефекту - це:

- а) вікова не сформованість компонентів мовлення;
- б) сукупність діалектних особливостей;
- в) сукупність мовленнєвих та немовленнєвих проявів певного порушення мовлення і характер їх взаємозв'язку;
- г) усі відповіді правильні.

16. Принцип динамічного вивчення дитини з порушеннями розвитку передбачає:

- а) з'ясування причин порушень;
- б) виявлення і врахування зони найближчого розвитку;
- в) всебічне обстеження з участю різних спеціалістів;
- г) усі відповіді вірні.

17. Яке з мовленнєвих порушень належить до розладів писемного мовлення:

- а) алалія;
- б) дислексія;
- в) дизартрія;
- г) дислалія.

18. До ендогенних відносять наступні патогенні фактори:

- а) соматична ослабленість матері;
- б) інфекційні захворювання;
- в) черепно-мозкові травми;
- г) усі відповіді правильні.

19. Онтогенетичний принцип аналізу мовленнєвих розладів передбачає:

- а) врахування провідних видів діяльності;
- б) врахування взаємозв'язку мовлення з іншими психічними процесами та функціями;
- в) врахування послідовності оволодіння дитиною мовленнєвою діяльністю у ході її розвитку.

г) взаємодія спеціалістів під час діагностики стану мовленнєвого розвитку.

20. Збір інформації про особливості розвитку дитини називається:

- а) катамнез;
- б) діагноз;
- в) анамнез;
- г) усі відповіді правильні.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (дизартрія, ринолалія)»

1. Ринолалія – це порушення..

а) ...вимовної сторони мовлення, обумовлене недостатністю іннервації мовленнєвого апарату, порушення голосу, темпу, інтонації.

б) ...тембру голосу і звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними вадами артикуляційного апарату.

в) ...звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними вадами артикуляційного апарату.

2. Відмінність між ринолалією та дислалією полягає у

- а) порушенні тембру голосу;
- б) патології прикусу;
- в) порушенні граматичної сторони мовлення.

3. У якому році вченими було досліджено ген, аберація якого може провокувати незрощення губи і піднебіння

- а) 1990 р.;
- б) 1999 р.;
- в) 1991 р.;
- г) 2002 р.;

4. В якому періоді розвитку ембріона вплив негативних факторів може призвести до виникнення ринолалії

- а) 1-й триместр вагітності;
- б) 4-6 міс. вагітності;
- в) 7-9 міс. вагітності.

5. Велоластика – це ...

- а) оперативне втручання на губі;
- б) ліквідація дефекту м'якого піднебіння;
- в) ліквідація дефекту твердого піднебіння.

6. Хейлоластика при однобічному незрощенні ліквідується у ...

- а) 2,5 – 3 міс.;
- б) 5-6 міс.;
- в) 8-10 міс.;
- г) 10-24 міс.;

7. У логопедичній літературі традиційно виділяються такі форми ринолалії:

- а) передня закрыта ринолалія, задня закрыта ринолалія;
- б) органічна і функціональна;
- в) закрыта, відкрита і змішана;
- г) набута відкрита органічна ринолалія, вроджена органічна відкрита ринолалія, функціональна відкрита ринолалія.

8. Відкрита ринолалія – це...

- а) порушення фонаційної сторони мовлення;
- б) порушення як звуковимовної, так і фонаційної сторони мовлення;
- в) стан мовлення, що характеризується низьким носовим резонансом під час вимови носових звуків та наявністю назального тембру голосу.

9. Проба Гуцмана допомагає виявити порушення при ... ринолалії.

- а) відкритій органічній;

- б) відкритій функціональній;
- в) закритій органічній;
- г) закритій функціональній.

10. Які види робіт входять до етапу перед мовленнєвих вправ

- а) дихальні вправи;
- б) артикуляційна гімнастика;
- в) артикуляція ізольованих звуків;
- г) складові вправи;
- д) усі варіанти правильні.

11. Дизартрія - це:

- а) порушення вимовної сторони мовлення, яке обумовлене недостатністю іннервації мовленнєвого апарату;
- б) відсутність або недорозвинення мовлення унаслідок органічного ураження мовленнєвих зон кори головного мозку;
- в) відсутність або розлад фонації (голосу) унаслідок патологічних змін голосового апарату;
- г) порушення тембру голосу й звуковимови, які обумовлені анатомофізіологічними дефектами мовленнєвого апарату.

12. Відмінність дизартрії від дислалії визначається наявністю:

- а) порушення вимови приголосних звуків;
- б) порушення просодіки;
- в) затримки психічного розвитку.

13. Визначте форму дизартрії, яка характеризується скандованою промовою:

- а) підкіркова дизартрія;
- б) мозочкова дизартрія;
- в) коркова дизартрія;
- г) бульбарна дизартрія.

14. Найчастіше причиною дизартрії є:

- а) прискорене мовлення;
- б) дитячий церебральний параліч;
- в) ротацізм.

15. Гіпоксія – це:

- а) виділення слини;
- б) скорочення м'язової тканини;
- в) внутрішньоутробне кисневе голодування плоду.

16. Класифікація дизартрій за локалізаційним принципом:

- а) мінлива, псевдобульбарна, кіркова, мозочкова;
- б) бульбарна, псевдобульбарна, кіркова, підкіркова, мозочкова;
- в) бульбарна, псевдобульбарна, кіркова, іннерваційна, мозочкові.

17. Серед перерахованих, найбільш часто зустрічається наступна форма дизартрії:

- а) бульбарна;
- б) мозжечкова;
- в) кіркова;
- г) підкіркова.

18. Гіперкінез – це:

- а) посилення рухливості;
- б) зменшення рухливості;
- в) насильницькі рухи.

19. Виключіть фактори, які не впливають на виникнення дизартрії:

- а) резус-конфлікт;
- б) асфіксія;
- в) аномалії будови артикуляційного апарату;

- г) неправильна мова оточуючих;
- д) інфекційні захворювання матері під час вагітності.

20. Периферичне ураження рухових черепно-мозкових нейронів відповідає наступній формі дизартрії:

- а) бульбарна;
- б) мозочкова;
- в) кіркова;
- г) підкіркова;
- д) псевдобульбарна.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (порушення голосу, заїкання, порушення темпу мовлення)»

1. Брадилалія - це патологічно:

- а) прискорений темп мовлення;
- б) уповільнений темп мовлення;
- в) змінений темп мовлення.

2. Тахилалія - це:

- а) повна втрата мови;
- б) уповільнений темп мови;
- в) патологічно прискорений темп мови;
- г) відсутність мовлення.

3. При якому з перерахованих видів мовленнєвих порушень «режим відносного мовчання» використовується в якості першого етапу логопедичної роботи:

- а) ринофонії
- б) брадилалія
- в) алалія
- г) тахилалія

4. Визначте характеристику голосу при брадилалії:

- а) назалізований, глухий, слабкий, що вичерпується, модульований
- б) монотонний, втрачає модуляцію, зберігає постійно одну і ту ж висоту, має носовий відтінок

- в) різкий, верескливий, пронизливий, гучний.
- г) гортанний, що вичерпується.

5. Дисфонія це:

- а) порушення темпу мовлення;
- б) наявність судом у мовленні;
- в) часткове порушення висоти, сили і тембру голосу.

6. Яка найбільш вживана атака звуку:

- а) придихальна;
- а) м'яка;
- б) прискорена;
- в) тверда.

7. Що таке мутація голосу:

- а) ринофонія;
- б) зміни в гортані;
- в) резонанс;

8. Голос характеризується такими ознаками:

- а) назалізованістю, глухотою, слабкістю;
- б) верескливістю, пронизливістю, гучністю;
- в) висотою, силою, тембром, резонансом.

9. Виберіть правильне визначення заїкання:

а) це порушення темпу, ритму, плавності мовлення судомного характеру в різних частинах периферичного мовленнєвого характеру;

б) порушення звуковимовної сторони мовлення, обумовлене органічною недостатністю іннервації мовленнєвого апарату;

в) порушення тембру голосу і звуковимови, обумовлене анатомофізіологічними дефектами мовного апарату;

г) порушення сприйняття та відтворення ритму.

10. За клінічною ознакою виділяють наступні форми заїкання:

а) тонічну;

б) клонічну;

в) невротичну;

г) неврозоподібну;

д) змішану.

11. Неврозоподібна форма заїкання проявляється:

а) в період інтенсивного формування фразового мовлення;

б) в період нарощування активного словникового запасу і появи простої фрази;

в) після формування фразового мовлення.

12. Виникненню заїкання невротичної форми передують:

а) психогенний початок мовленнєвої патології (психічно-гостра або хронічна травматизація);

б) поступовий початок заїкання, поза зв'язку з психотравмуючою ситуацією;

в) заїкання з'являється різко, але без психотравмуючої ситуації.

13. Помірний (середній) ступінь фіксованості на своєму дефекті при заїканні характеризується тим, що:

а) хворі не відчують свого мовленнєвого порушення, не звертають на нього увагу;

б) відсутні прояви сором'язливості;

в) спостерігається сильне переживання через свій дефект;

г) школярі та дорослі використовують під час мовлення різні виверти, прагнуть менше спілкуватися, відчують через свій дефект певні незручності;

д) правильної відповіді немає.

14. Фактори, які різко впливають на характер прояву невротичного заїкання - це:

а) фізична ослабленість;

б) психотравмуюча ситуація;

в) емоційно-вольова незрілість;

г) всі перераховані вище фактори

15. Корекційна робота при заїканні з дошкільниками базується на:

а) мовленнєвих заняттях у формі гри;

б) психотерапії;

в) логоритмічних вправах;

г) всі відповіді вірні;

д) правильної відповіді немає.

16. За формою судоми класифікують на:

а) дихальні;

б) тонічні;

в) артикуляційні;

г) клонічні;

д) голосові;

е) змішані.

17. Основний симптом заїкання - це:

а) логофобія;

б) судоми м'язів мовного апарату в процесі усного мовлення;

в) супутні рухи.

18. Найбільш доцільним для мовлення є:

- а) нижньореберний тип дихання;
- б) верхньореберний тип дихання;
- в) середньореберний тип дихання.

19. Голосові складки у хлопчиків під час мутації збільшуються в:

- а) 1,5 разів;
- б) 1,3 разів;
- в) 1,8 разів.

20. Фонопедія це:

- а) комплекс артикуляційних вправ при порушеннях голосу;
- б) комплекс педагогічного впливу при порушеннях голосу;
- в) комплекс голосових вправ при порушеннях голосу.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (ФФНМ, ЗНМ)»

1. Автором клінічної класифікації ЗНМ є:

- а) Е.М. Мастюкова;
- б) Т.Б. Філічева;
- в) Р.Є. Левіна;
- г) О.В. Правдіна.

2. Вкажіть рівень мовного розвитку при ЗНМ, що характеризується наявністю залишкових явищ недорозвинення лексико-граматичних і фонетико-фонематических компонентів мовної системи:

- а) I рівень мовного розвитку
- б) II рівень мовного розвитку
- в) III рівень мовного розвитку
- г) IV рівень мовного розвитку

3. Вкажіть рівень мовного розвитку при ЗНМ, що характеризується наявністю в активному словнику дитини тільки звуконаслідувань, звукокомплексів, аморфних слів-коренів, граматично не пов'язаних між собою:

- а) I рівень мовного розвитку
- б) II рівень мовного розвитку
- в) III рівень мовного розвитку
- г) IV рівень мовного розвитку

4. На якому рівні ЗНМ жести носять в основному вказівний характер:

- а) I рівень мовного розвитку
- б) II рівень мовного розвитку
- в) III рівень мовного розвитку
- г) IV рівень мовного розвитку

5. Порушення процесів формування вимовлюваної системи рідної мови у дітей з різними мовленнєвими розладами внаслідок дефектів сприймання і вимовляння фонем – це:

- а) фонетичне недорозвинення мовлення
- б) фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення;
- в) фонематичне недорозвинення мовлення.

6. Недоліки вимови приголосних звуків, що виражається в заміні дзвінких приголосних парними глухими звуками називається дефектами:

- а) одзвінчення;
- б) спотворення;
- в) заміни.

7. Про що свідчить перехід дитини від фізіологічного порушення мовлення до дислалії по типу спотворень в вимові звуків:

- а) про рух у формуванні фонематичного слуху;
- б) про загальний недорозвиток мовлення;

- в) про артикуляційні зміни.
8. Визначте послідовність видів роботи по розвитку фонематичного аналізу:
- визначити кількість звуку в слові, визначити, чи є заданий звук в слові, придумати слово з 4 звуками, визначити місце звука у слові;
 - визначити, чи є заданий звук в слові, визначити кількість звуків у слові, визначити місце звука у слові, придумати слово з 4 звуками;
 - визначити місце звука у слові, визначити, чи є заданий звук в слові, визначити кількість звуків у слові, придумати слово з 4 звуками.
9. Визначте послідовність видів роботи по розвитку фонематичного аналізу:
- визначити кількість звуку в слові, визначити, чи є заданий звук в слові, придумати слово з 4 звуками, визначити місце звука у слові;
 - визначити, чи є заданий звук в слові, визначити кількість звуків у слові, визначити місце звука у слові, придумати слово з 4 звуками;
 - визначити місце звука у слові, визначити, чи є заданий звук в слові, визначити кількість звуків у слові, придумати слово з 4 звуками.
10. Розвиток фонематичного сприймання здійснюється:
- у кінці логопедичної роботи;
 - впродовж усієї логопедичної роботи;
 - з перших етапів логопедичної роботи;
11. Робота з розвитку фонематичного сприймання починається:
- з голосних звуків;
 - на матеріалі немовних звуків;
 - з звуків наявних у дитини.
12. Система логопедичної роботи з розвитку здатності диференціювати фонемати умовно поділяють на:
- шість етапів;
 - три етапи;
 - два етапи.
13. Фонематичний слух це:
- здатність розрізняти фонемати;
 - співвіднесення і зіставлення звуків;
 - частина фізіологічного слуху.
14. Мовлення дітей з ФФНМ характеризується:
- пропусками, спотворенням, замінами звуків;
 - недостатнім словниковим запасом;
 - порушенням граматичного ладу мовлення.
15. Кількість порушених звуків у дитини з ФФНМ може бути до:
- 16 - 20;
 - 3 - 4;
 - 32.
16. Складова структура слова це:
- кількість складів у слові;
 - кількість і порядок складів у слові;
 - порядок складів у слові.
17. Звуконаповненість це:
- порядок звуків усередині кожного складу;
 - кількість звуків усередині кожного складу;
 - кількість і порядок звуків усередині кожного складу.
18. Програму колекційного навчання поділяють на:
- три періоди;
 - чотири періоди;
 - шість періодів.

19. ЗНМ може спостерігатися при:

- а) дислалії, алалії, афазії, дизартрії;
- б) алалії, афазії, дизартрії, заїканні;
- в) алалії, афазії, дизартрії, ринолалії.

20. При ЗНМ порушені:

- а) лексико-граматична сторони мовлення;
- б) лексична, фонетична та граматична сторони мовлення;
- в) складова та звукова сторони мовлення.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (алалія, афазія)»

1. Виберіть точне визначення алалії:

- а) розпад мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку;
- б) повна або часткова втрата мовлення внаслідок різних соматичних захворювань;
- в) відсутність або недорозвинення мовлення, внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини;
- г) недорозвинення усного мовлення внаслідок ураження мовних зон головного мозку.

2. До якого результату приводить збільшення гучності зверненого мовлення у дітей із сенсорною алалією?

- а) покращує розуміння мовлення;
- б) погіршує розуміння мовлення;
- в) гучність мовлення не має значення, сприяє позитивній динаміці мовленнєвого розвитку.

3. Для якої з форм алалії характерна ехोलалія?

- а) моторна алалія;
- б) сенсорна алалія;
- в) оптична.

4. Які виділяють форми алалії?

- а) зовнішня і внутрішня;
- б) моторна та сенсорна;
- в) мнестична і оптична.

5). Виберіть точне визначення афазії:

а) повна або часткова втрата мовлення, обумовлена локальними ураженнями головного мозку;

б) повна або часткова втрата мови внаслідок важких соматичних захворювань;

в) відсутність або недорозвинення мови внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку.

б). Амнезія це:

- а) порушення голосу;
- б) порушення пам'яті;
- в) порушення моторики.

7). Які виділяють форми дитячої афазії?

- а) моторна та сенсорна;
- б) амнестична і оптична;
- в) зовнішня і внутрішня.

8). Парафазії бувають:

- а) літеральні і вербальні;
- б) моторні та сенсорні;
- в) загальні і часткові.

9) Виберіть основний біологічний фактор виникнення алалії:

- а) органічне ураження головного мозку;
- б) білатеральне органічне ураження центральної нервової системи;
- в) локальне ураження центральної нервової системи.

10) Які порушення звуковимови є показником алалії при диференціальній діагностиці її з дизартрією?

- а) заміна звуку;
- б) спотворення звуку;
- в) відсутність звуку.

11) Які з перерахованих напрямків є найбільш важливими на початкових етапах роботи з нерозмовляючими дітьми – моторними алаліками відповідно до мовного підходу:

- а) постановка звуку;
- б) розвиток граматичної сторони мовлення;
- в) збагачення та активізація словника.

12) Який принцип обстеження дітей з алалією націлює на вивчення всіх сторін мовлення та невербальних психічних процесів?

- а) принципу систематичності;
- б) комплексного підходу;
- в) принципу послідовності.

13) За допомогою якого контролю здійснюється механізм зворотнього зв'язку в мовленнєвій функціональній системі?

- а) кінетичного;
- б) кінестетичного;
- в) зовнішнього.

14) Що розуміють під екзогенно-органічними причинами виникнення мовленнєвих розладів?

- а) алалія;
- б) токсоплазмоз;
- в) нервові порушення.

15) Що є одиницею лексичного коду мови?

- а) фонема;
- б) слово;
- в) речення.

16) Що є одиницею морфологічного коду мови?

- а) морфема;
- б) слово;
- в) речення.

17) Що є одиницею фонологічного коду мови?

- а) фонема;
- б) слово;
- в) морфема.

18) Що є одиницею синтаксичного коду мови?

- а) звук;
- б) слово;
- в) речення.

19) Дисфагія – це:

- а) порушення вимови звуків;
- б) порушення голосу;
- в) порушення акту ковтання.

20) Сенсорна афазія виникає при ураженні:

- а) задньої третьої верхньої скроневої звилини кори лівої півкулі;
- б) зони Верніке;
- в) зони Брока.

Перелік орієнтовних тестових завдань з дисципліни «Логопедія (порушення писемного мовлення)»

- 1) До легкого ступеню тяжкості дизартрії відносять?
 - а) дитину розуміють тільки люди, які з нею спілкуються, і лише тому, що вже знають, як дитина спотворює слово;
 - б) мовлення нікому незрозуміле;
 - в) стерту дизартрію, мінімальні прояви дизартрії.
- 2) Порушення писемного мовлення поділяють на два види (оберіть дві відповіді):
 - а) продуктивний;
 - б) писемно-дійовий;
 - в) рецептивний.
- 3) Спотворення, заміна букв, звукобуквеного складу, порушення «злитного» написання слів, речень - це ...
 - а) Дислексія;
 - б) Дисграфія;
 - в) Загальне недорозвинення мовлення.
- 4) На які два види поділяються порушення мовлення у психолого- педагогічній класифікації?
 - а) порушення писемного і усного мовлення;
 - б) порушення фонаційного і структурно-семантичного оформлення вислову;
 - в) порушення засобів спілкування та порушення в їх застосуванні.
- 5) Яке з мовленнєвих порушень характеризують як невроз?
 - а) заїкання;
 - б) дизартрія;
 - в) тахілалія.
- 6) Дисграфія – це ...
 - а) часткові специфічні розлади процесу письма;
 - б) часткові специфічні розлади процесу читання;
 - в) часткові специфічні розлади процесу сприймання.
- 7) Недостатня іннервація органів артикуляційного апарату є причиною...
 - а) дизартрії;
 - б) дисграфії;
 - в) дислалії.
- 8) Порушення функції читання у дитини, проблема сприймання тексту, недостатнє його розуміння- це ...
 - а) дислалія;
 - б) дислексія;
 - в) диспепсія.
- 9) Порушення тембру голосу і вимови звуків, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовленнєвого апарату присутнє при ...
 - а) ринолалії;
 - б) афазії;
 - в) дизартрії.
- 10) До порушень писемного мовлення у дітей відноситься:
 - а) дисграфія, дислексія;
 - б) афазія, алалія;
 - в) дислалія, дизартрія.
- 11) Логоневроз – це невротичне захворювання розладу мовленнєвої функції, яке виявляється у вигляді:
 - а) заїкання та мутизму;
 - б) заїкання та дислалії;
 - в) дислалії та алалії.

12) Якщо у дитини несформовані процеси читання та письма у ході навчання, це свідчить про:

- а) глибокі інтелектуальні порушення;
- б) дисграфію та дислексію;
- в) алексію та аграфію.

13) Заїкання виникає найчастіше у дітей:

- а) вік 10-12 років, у період переходу дитини у 5 клас, внаслідок навантаження на нервову систему через великий об'єм навчальних предметів і багатьох вчителів;
- б) вік 5-10 років, у період приходу до школи, формування навичок навчання у школі; які схильні до нервового перенапруження;
- в) вік 2-5 років, у період формування розгорненого фразового мовлення; у дітей, які легко збуджуються.

14) При моторній афазії вражається:

- а) чутливий сенсорний центр – центр Верніке;
- б) руховий мовленнєвий центр – центр Брока;
- в) нижня скронева частинка кори прової півкулі головного мозку.

15) Фонаційні порушення диференціюються залежно від ураження таких ланок вимовної сторони мовлення (оберіть декілька правильних відповідей):

- а) голосостворення; темпо-ритмічної організації вислову;
- б) інтонаційно-мелодійного, звуковимовного;
- в) всі відповіді правильні.

16) Які є рівні становлення розуміння мовлення у дітей з мовленнєвим недорозвитком?

- а) нульовий, середній і достатній;
- б) первинний, ситуативний і вторинний, третинний, розчленований;
- в) нульовий, ситуативний, номінативний, предикативний, достатній.

17) Що таке логофобія?

- а) боязнь логопеда і зондів;
- б) страх говорити на публіку;
- в) боязнь говорити один на один з собою.

18) З відділів складається периферичний відділ мовленнєвого апарату?

- а) дихальний, голосовий, артикуляційний;
- б) носовий, ротовий;
- в) зубно-губний.

19) На що орієнтована клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення?

- а) на розроблення методів логопедичної дії для роботи з колективом дітей;
- б) на корекцію дефекту мовлення, розроблення диференційованого підходу до їх подолання;
- в) на виправлення порушення мовлення медичним втручанням задля отримання якнайкращого результату схожого на мовлення нормотипової дитини.

20) Про який рівень ЗНМ йдеться?

«активний словник у зародковому стані, він складається із звуконаслідувань, лепетних слів і лише невеликої кількості загальноживаних слів. Значення слів нестійкі, недиференційовані; пасивний словник ширший, ніж активний, проте розуміння мовлення поза ситуацією досить обмежене; фразове мовлення практично відсутнє; здатність відтворювати звукову і складову структуру слова не сформована» ...

- а) I рівень;
- б) II рівень;
- в) III рівень.

2.3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда; під заг. ред. М.Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Барна Х. Теорія та практикум з логопедії: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 016"Спеціальна освіта" ОС "Бакалавр" / укладач Х.В. Барна. Ужгород: ЗППО, 2021. 124 с.
3. Бондар, Л. Виховання плавної мови в діалогах і віршах: Логопедичне заняття для усунення заїкання (II період). *Дефектолог*. 2011. №5. С.61-63.
4. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. навч. посіб. Київ: центр учбової літератури, 2011. 264 с.
5. Будник О. Б. Інклюзивна освіта: навчальний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта». Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2015. 152 с.
6. Гайтина, Л. Г. Розрізнення звуків [с], [з]: логопедичне заняття. *Дитина з особливими потребами*. 2019. № 2. С. 25-27.
7. Голуб Н.М. Дидактичний матеріал з корекції та розвитку писемного мовлення учнів молодшого шкільного віку: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий Дім «Слово». Вид.1-е. 2014. 384с.
8. Гошовська Д.Т. Спеціальна психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу: навчально-методичний посібник. Волинський національний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. - 265 с.
9. Гуцал, Л., Миронова С. Корекція заїкання у молодших школярів. Київ: "Шкільний світ" (Психолог. Бібліотека (Бібліотека "Шкільного світу")), 2010. 128с. .
10. Данілавичюте Е. А. Обґрунтування методики діагностики готовності дошкільників із НЗНМ до опанування навичок читання. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: наук.-метод. зб. 2004. № 5. С. 215-218.
11. Денисенко, Л. В. Учимся розрізняти літери с та ш. Логопедичний зошит. *Логопед.* – 2018. № 1. Продовж. Поч. у № 11, 12. С. 11-13..
12. Єфременко, Н. О., Романова Г. В. Комплекс корекційних логопедично-музичних занять із подолання заїкання. *Логопед.* 2017. № 1. С. 16-22.
13. Іванова Т. Кваша Т. Корекція заїкання: Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім "Шкільний світ", (Бібліотека "Шкільного світу". Психолог. Бібліотека; 1). 2015. 136 с.
14. Ільяна В. М. Дослідження рецептивної діяльності різної модальності у контексті читання. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: наук.-метод. зб. 2016. С. 56
15. Інклюзивна педагогіка: Навчальний посібник для науково-педагогічних працівників, студентів закладів вищої освіти / Дімітріс Аргіропулос, Наталія Тарнавська. Житомир: Вид.О. О. Євенок, 2020. 248 с.
16. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
17. Колупасєва А.А. Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: навч.-метод. посіб. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 273 с.
18. Литвиненко, В.А. Корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення дітей дошкільного віку засобами артпедагогіки : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2011. 144 с.
19. Логопедичний практикум : навчальний посібник / укладач Х.В. Барна. Мукачево : МДУ, 2011. 206 с.
20. Логопедія : підручник для студентів ВНЗ / за ред. Шеремет М.К. 2-ге вид., переробо. та допов. Київ : Слово, 2010. 672 с.
21. Логопедія: підручник за ред. М. Шеремет. Київ. Слово. 3-тє вид. 2015. 664 с.
22. Мальярчук А. Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовних недоліків: навчальний посібник для вчителів-логопедів, вчителів і вихователів шкіл та дитячих садків. 2-ге вид., виправл. і доповн. Київ: Ірпінь: Перун, 1997. 408с.
23. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: Науково-методичний посібник Київ: КНТ, 2008. 256 с.

- 24.Марченко, І.С. Спеціальна методика початкового навчання української мови. Логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників : Навч. посібник / І. С. Марченко. Київ: Слово, 2010,2013. 288 с.
- 25.Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навч.-метод. посібник / За заг. ред. М. Порошенко та ін. Київ: 2018. 252 с.
- 26.Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. Київ: «А.С.К.», 2012. 307 с.
- 27.Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посіб. С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвеева; за заг. ред. С.П. Миронової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
- 28.Пахомова Н. Г., Кононова М.М. Спеціальна психологія. Полтава: АСМІ, 2015. 389 с.
- 29.Пінчук Ю. В., Циба Л. Л. Мовленнєві вправи для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р', Л, Л' : навчально-методичний посібник. Київ : КНТ, 2007. 136 с.
- 30.Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluziyvne-navchannya/posibniki/inkluziyavnz.pdf>
- 31.Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О. Федоренко, О. Мартинчук, Н. Софій, Г. Лук'янова, О. Кошіль, Т. Симоненко, Л. Байда, Ю. Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020. 122 с
- 32.Прохоренко Л.І., Бабяк В.В., Засенко В.В., Ярмола Н.А. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід: навч.-метод. посіб. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 160 с.
- 33.Рібцун, Ю.В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ : Програмно-методичний комплекс. Реком. МОНУ / Ю. В. Рібцун. Київ: Освіта України, 2011. 292 с.
- 34.Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. 3-є видання, доповнене. Тернопіль: Навчальна книга : Богдан, 2007. 160 с.
- 35.Синьов В. М. Психологія розумово відсталої дитини: [підручник] / В.М. Синьов, М.П. Матвеева, О.П. Хохліна. Київ: Знання, 2008. 359 с.
- 36.Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму: монографія. Київ: Видавництво «Фенікс», 2010. 368 с.
- 37.Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
- 38.Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н.З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с.
- 39.Тарасун В. В. Писемне мовлення: запобігання і корекція порушень: наук.- метод.посібник. Київ, 2007. 151 с.
- 40.Теорія та практикум з логопедії: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 016"Спеціальна освіта" ОС "Бакалавр" / укладач Х.В. Барна. Ужгород : ЗППО, 2021. 124 с.
- 41.Українська спеціальна педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / За ред. В.І. Бондаря, В.М. Синьова. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. 428 с.
- 42.Ферт О.Г. Інклюзія дітей з порушеннями психічного розвитку: монографія. Львів: Вид. центр ЛГУ ім. І. Франка. 2020. 432 с.
- 43.Хлопецька, І. Ю. Розрізнення на слух звуків [а, о, у, и, і, е] : логопедичне заняття з елементами водо терапії. *Логопед.* 2017. № 9. С.33-34. Продовж. Поч. у № 8 2017 р.
- 44.Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія : навчальний посібник / за заг.ред. Шеремет М.К., Мартиненко І.В. 2-ге вид., змін. і доповн. Київ: КНТ, 2008. 380 с.
- 45.Чередніченко Н. В. Комплексна діагностика дисграфічних та дизорфографічних помилок у письмі молодших школярів із порушеннями писемного мовлення. *Логопедія.* 2015. № 5. С. 73-84.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ

Відповідь на кожне питання білету оцінюється за національною п'ятибальною шкалою.

План-схема побудови відповіді на питання білету атестаційного іспиту

1. Чітке визначення сутності поняття, явища чи процесу, що розглядається.
2. Аналіз основних характеристик поняття, явища.
3. Розкриття змісту педагогічного явища, що пов'язане з поняттям.
4. Розв'язання даного питання в теорії та практиці підготовки фахівців спеціальної освіти.
5. Висновок.

При оцінюванні знань, умінь та навичок здобувачів враховуються:

- 1) наявність і характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість актуалізації знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);
- 3) рівень оволодіння відомими технологіями, сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;
- 4) прояв творчості і самостійності при підготовці відповіді.

Тестові завдання оцінюються за п'ятибальною системою наступним чином:

- здобувачем надані правильні відповіді на:

0–25 % тесту – оцінка «незадовільно»;

26–50 % тесту – оцінка «задовільно»;

51–75 % тесту – оцінка «добре»;

76–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Відповідь на кожне теоретичне питання білету оцінюється за національною п'ятибальною шкалою.

Норми оцінювання

ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	Рівень	Оцінка	Критерії
A	90-100 балів	високий	5 (відмінно)	Здобувач виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, засвоїв взаємозв'язок основних категорій і понять з технологій
B	82-89 балів	середній	4 (добре)	Здобувач дав правильну і вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показав високі знання понятійного апарату і наукових джерел, вміння використовувати загально відомі докази із самостійною правильною аргументацією.
C	75-81 балів			Знання здобувача є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь.
D	69-74 балів	достатній	3 (задовільно)	Здобувач виявив знання основного навчального матеріалу, відповів на поставлене запитання. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
E	60-68 балів			Здобувач відтворює основний навчальний матеріал з помилками й неточностями без відповідної аргументації
F	35-59 балів	низький	2 (незадовільно)	Здобувач дав неправильну відповідь на запитання, виявив значні прогалини в знаннях навчального матеріалу.
X	1-34 балів			Здобувач продемонстрував відсутність знань

Підсумкова оцінка визначається на основі середнього балу, який вираховується на основі середньоарифметичного значення оцінок, отриманих за кожне завдання екзаменаційного білету за національною шкалою.

Переведення середнього балу у стобальну шкалу та шкалу ECTS здійснюється за таблицею:

Середньозважений/ середній бал	Національна оцінка	Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка ECTS
5,00	відмінно	100	A
4,95-4,99	відмінно	99	A
4,90-4,94	відмінно	98	A
4,85-4,89	відмінно	97	A
4,80-4,84	відмінно	96	A
4,75-4,79	відмінно	95	A
4,70-4,74	відмінно	94	A
4,65-4,69	відмінно	93	A
4,60-4,64	відмінно	92	A
4,55-4,59	відмінно	91	A
4,51-4,54	відмінно	90	A
4,50	добре	89	B
4,43-4,49	добре	88	B
4,36-4,42	добре	87	B
4,29-4,35	добре	86	B
4,22-4,28	добре	85	B
4,15-4,21	добре	84	B
4,08-4,14	добре	83	B
4,01-4,07	добре	82	B
4,00	добре	81	C
3,92-3,99	добре	80	C
3,84-3,91	добре	79	C
3,76-3,83	добре	78	C
3,67-3,75	добре	77	C
3,59-3,66	добре	76	C
3,51-3,58	добре	75	C
3,50	задовільно	74	D
3,43-3,49	задовільно	73	D
3,36-3,42	задовільно	72	D
3,29-3,35	задовільно	71	D
3,22-3,28	задовільно	70	D
3,16-3,21	задовільно	69	D
3,15	задовільно	68	E
3,07-3,14	задовільно	67	E
2,99-3,06	задовільно	66	E
2,91-2,98	задовільно	65	E
2,83-2,90	задовільно	64	E
2,75-2,82	задовільно	63	E
2,67-2,74	задовільно	62	E
2,59-2,66	задовільно	61	E
2,51-2,58	задовільно	60	E
2,5	незадовільно	59	FX
2,15-2,49	незадовільно	52	FX
1,85-2,14	незадовільно	46	FX
1,51-1,84	незадовільно	40	FX
0-1,50	незадовільно	34	F

Навчально-методичне видання

Кас'яненко О.М. Чекан О.І. Барна Х.В.

АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Методичні вказівки до підготовки та проведення

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>